

Výroční zpráva o činnosti Obce překladatelů v roce 2017

V roce 2017 Obec překladatelů uspořádala celkem **11 akcí pro odbornou a širokou veřejnost**, jež v našem výčtu uvádíme chronologicky, a kromě toho zorganizovala speciálně pro mladé zájemce o literární překlad **3 kurzy uměleckého překladu**.

Přehled akcí pro veřejnost:

1. Vzpomínka na Antonína Přídala a Dušana Karpatského (27. 3. 2017 od 19 hodin v Literární kavárně Řetězová, Praha 1)

Obec překladatelů pozvala veřejnost se zájmem o hodnotnou překladovou literaturu na čtení z knih, které z angličtiny a španělštiny přeložil Antonín Přidal a z jihoslovanských jazyků Dušan Karpatský, kteří zemřeli počátkem roku. Na Antonína Přídala zavzpomínali divadelní a literární dramaturg Ladislav Čumba, na Dušana Karpatského herečka Táňa Fischerová a novinář Jan Urban, Andrej Stojković a další.

2. Překladatelské dílny s Radkem Malým (30. 3. a 20. 4. 2017, Praha 7)

Pod vedením básníka, překladatele a také pedagoga Radka Malého proběhly zábavné dílny na téma překlad literatury pro děti a překladu poezie (obě s důrazem na němčinu).

3. Vyhlášení Anticeny Skřípec (13. 5. 2017, Praha 7)

Vyhlášení Anticeny Skřípec za nejhorší prohršky při vydávání překladů proběhlo na knižním veletrhu Svět knihy v pátek 13. 5. 2017 v 16 hod. ve Velkém sále Střední haly Průmyslového paláce za živého zájmu veřejnosti. Porota udělila překladatelskou Anticenu Skřípec za rok 2016 Janě Maškové za zpackaný překlad románu *Až vyprší čas* finské spisovatelky Eliny Hirvonen, a nakladatelství Knihy Omega, které knihu vydalo (s přihlédnutím k titulům vydaným v posledních pěti letech). Odůvodnění poroty viz web OP.

4. Výstava oceněných překladů a nominací na cenu Josefa Jungmanna na Světu knihy 2017 (12. 5. - 15. 5. 2017, Praha 7)

Čtyřboká prosklená vitrína umístěná ve Střední hale Průmyslového paláce, tj. v centrálním prostoru pražského knižního veletrhu, představila překladové tituly ověřené v uplynulé sezóně literárními vavříny. Vystavena byla též kolekce návrhů na Cenu Josefa Jungmanna za nejlepší překlad minulého roku (byla vyhlášena 6. října 2017 - viz níže).

5. Vyhlášení výsledků Překladatelské soutěže Jiřího Levého pro mladé a začínající překladatele (7. 6. 2017, Praha 1)

Uskutečnilo se v pražské kavárně Café Kampus. Porota ve složení Anežka Charvátová (předsedkyně poroty), Michaela Jacobsenová, Kateřina Klabanová a Ladislav Šenkyřík ocenila dvě desítky mladých překladatelů ve dvou kategoriích – poezie a próza. Podrobné výsledky viz web OP.

6. Taje finštiny (7. 6. 2017, Café Kampus, Praha 1)

Pořad navázal na vyhlášení výsledků Soutěže Jiřího Levého v rámci dalšího pokračování našeho Překladatelského zákulisí (již šestého v pořadí). Představila se zde začínající překladatelka Anežka Křístková, oceněná 2. místem v soutěži Jiřího Levého 2016. Hovořila o své práci na překladu cestopisu *Mezi sibiřskými Samojedy* od finského etnografa a lingvisty Kaie Donnera (1988-1935). O úskalích převodů finštiny do češtiny v pořadu rovněž promluvila zkušená překladatelka, spisovatelka a ředitelka havlíčkobrodského knižního veletrhu Markéta Hejkalová.

7. Slavnostní vyhlášení Ceny Josefa Jungmanna za nejlepší překlad uplynulého roku (2. 10. 2017, Goethe-Institut, Praha 1)

Cena Josefa Jungmanna za nejlepší beletristický překlad uplynulého roku byla udělena v prostorách pražského Goethe-Institutu v pondělí 2. 10. 2017. Obdržel ji významný český hispanista Josef Forbelský za převod románu Miguela de Cervantese y Saavedry *Persiles a Sigismunda* (nakl. Academia).

Tvůrčí ocenění získali tito překladatelé:

Zuzana Augustová - Fritz Zorn: Mars (Havran) - něm.

Magda de Bruin Hübllová - Dola de Jongová: Pole je tento svět (Pistorius a Olšanská) – niz.

Martina Knápková - Eudora Weltyová: Zlatá jablka (Argo) - angl.

Lucie Mikolajková - Ryan Gattis: Šest dní hněvu (Host) - angl.

Magdaléna Štulcová - Ralph Dutli: Poslední cesta Chaima Soutina (Archa) – něm.

Jarka Vrbová - Roy Jacobsen: Bílý oceán (Pistorius a Olšanská) – nor.

Celou tiskovou zprávu a projev předsedy poroty Václava Jamka s podrobným odůvodněním výroku - viz web OP.

8. Beseda o historii, záměrech a ohlasech překladatelské anticeny (20. 10. 2017, Havlíčkův Brod)

V prostoru českého PEN klubu havlíčkobrodského kulturního domu Ostrov se v zahajovací den Podzimního knižního veletrhu debatovalo o Anticeně Skřípec, již OP organizuje již více než čtvrtstoletí. Upozorňuje tak na největší prohřešky, které se objevují při vydávání překladové literatury. Účinkující na této besedě, předsedkyně a místopředsedkyně OP, byly poté pozvány do Českého rozhlasu Vysočina, který tématu překladatelské anticeny věnoval půlhodinové živé vysílání.

9. Výstava oceněných překladů na Podzimním knižním veletrhu v Havlíčkově Brodě (20. a 21. 10. 2017)

V rámci 27- ročníku Podzimního knižního veletrhu v Havlíčkově Brodě vystavila Obec překladatelů na svém stánku čerstvě oceněné překlady v rámci Ceny Josefa Jungmanna za nejlepší překlad uplynulého roku. Stánek stavěly a informace o činnosti OP podávaly návštěvníkům členky výboru OP.

10. Vystoupení na Jeronýmových dnech (4. 11. 2017, K-centrum, Praha 1)

Blanka Stárková, redaktorka ČR, moderovala dvouhodinovou debatu o „oceňování“ nejhorších prohrěšků, které OP zaznamenává při vydávání zahraniční literatury v českém překladu. Pořad se uskutečnil v rámci Jeronýmových dnů, pořádaných naší sesterskou Jednotou tlumočnicků a překladatelů především pro odbornou veřejnost v K-centru na Senovážném nám. 23, Praha 1.

11. Překladatelské zákulisí 7 (30. 11. 2017, Café Kampus, Praha 1)

Obec překladatelů ve spolupráci s Domem čtení Městské knihovny v Praze uspořádala již 7. Překladatelské zákulisí. Tentokrát bylo věnováno překládání z gaelštiny a albánštiny. O své poznatky z překládání literatury těchto jazyků se podělili držitelé ocenění v soutěži pro mladé překladatele J. Levého Petra Johana Poncarová (skotská gaelština) a Přemysl Vinš (albánština). Ukázky přečetl rozhlasový redaktor Libor Vacek. Po programu následovala neformální beseda.

X X X

Kromě těchto veřejně přístupných akcí má Obec překladatelů řadu dalších aktivit, z nichž na prvním místě jmenujeme péči o mladé překladatele:

Kurzy uměleckého překladu (průběžně v prostorách sekretariátu OP, Praha 2)

V roce 2017 OP uspořádala pro zájemce dílny literárního překladu ve třech jazykových skupinách v zimním a jarním semestru. Mladí a začínající překladatelé se s překladem beletrie setkávají při studiu na filologických oborech jen výběrově a okrajově. Obec překladatelů proto pořádá pro adepty literárního překladatelství další vzdělávání, v němž se soustřeďuje na konkrétní práci s textem. První okruh zájemců se formuje kolem Soutěže Jiřího Levého, další studenti se pak hlásí dle instrukcí, které naleznou na webových stránkách OP. Workshopy probíhají prezenčně, příležitostně korespondenčně. Odbornou výuku v r. 2017 zajišťovaly zkušené překladatelky z řad OP: Kateřina Klabanová (anglická a germanistická dílna), Blanka Stárková (španělská dílna). Každý kurz počítá se 4-8 účastníky v jedné jazykové skupině. Jedná se o sedm odpoledních až podvečerních tříhodinových setkání dvakrát měsíčně v sídle OP. Studenti nejprve dostanou mailem zadaný úkol, v následující hodině pak pod vedením lektora pracují nad předem přeloženými literárními texty. Texty reprezentují odlišné žánry a ukazují různé přístupy k překládání, vyplývající jak ze specifík textů, tak z tvůrčích a jazykových schopností jednotlivců. Na konci kurzu obdrží účastníci certifikát. Dílny, plánované v semestru podzim - zima, byly z časových důvodů studentů přesunuty na leden 2018.

X X X

Databáze uměleckého překladu po r. 1945

Tak jak se z obecného povědomí všeobecně vytrácí pojem o tvůrčí činnosti a o tom, co přesně znamená duševní vlastnictví, je i postava literárního překladatele stále méně viditelná. Je absurditou doby, že ačkoliv webové stránky ve virtuálním prostoru jsou nekonečné a

v rozhlase i televizi se rozšířilo množství kanálů, které na posluchače a diváky neustále chrlí nové a nové informace, na uvedení jména překladatele, z nichž je v médiích citováno, se stále častěji „zapomíná“. A to přesto, že je tato povinnost uvedena v autorském zákoně. Obec překladatelů chce na tuto povinnost veřejnost upozorňovat a zároveň tak pomoci čtenářům orientovat se v překladové literatuře. K této činnosti patří i sbírání a třídění dat i aktuální bibliografické údaje, jakož i průběžná aktualizace databáze českého překladu na webových stránkách OP. Je to mravenčí práce vyžadující systematičnost a zároveň čilý kontakt s členstvem OP, neboť si uvědomujeme, že v dnešní moderní informační společnosti je nabídka systematicky utříděných a spolehlivých dat pro odbornou i laickou veřejnost nepostradatelná. Kolegovi Janu Seidlovi se podařilo v loňském roce aktualizovat mnoho desítek hesel. Databáze je přístupna z webu OP www.obecprekladatelů.cz

Mezinárodní spolupráce

OP má svou zástupkyni Kateřinu Klabanovou v Evropské radě asociací literárních překladatelů CEATL. V uplynulém roce byla naše kolegyně zvolena do šestičlenného vedení této evropské literárněpřekladatelské platformy. OP jejím prostřednictvím informuje CEATL o svých hlavních aktivitách a českým překladatelům zpětně zprostředkovává zprávy o aktuálních krocích ze strany CEATLu a dalších sesterských organizací ve prospěch literárních překladatelů.

Webové stránky, facebook a bulletin OP

Webové stránky průběžně aktualizujeme. V aktualitách upozorňujeme na zajímavé překladatelské akce či události, v dalších rubrikách mapujeme především historii uplynulých cen a ocenění, která OP uděluje, a zpřístupňujeme databázi uměleckého překladu.

U webu máme za předposlední měsíc r. 2017 tuto návštěvnost:

3040 zobrazených stránek (zobrazení ve vyhledávači při zadání nějakého relevantního slova)
1334 unikátních návštěvníků, kteří se na naši stránku proklikli z vyhledávače nebo na ni šli rovnou.

Na Facebooku za tentýž měsíc:

1195 lidí, kteří sledují naše stránky

1185 lidí, kterým se naše stránky líbí.

Na návštěvnost cca 4500 v organickém dosahu dosáhneme bez placené reklamy.

O web v loňském roce pečovala zejména Alena Lhotová, o facebook Kateřina Klabanová.

V r. 2017 OP vydala tiskem šest čísel svého pravidelného bulletinu. Jde o interní dvouměsíčník *Zprávy*, v němž naše členy informujeme o zajímavých událostech a akcích ze světa literárního překladu doma i ve světě. Jeho šéfredaktorkou je Helena Beguivinová. V mezidobí komunikujeme s našimi členy, odbornou i širší veřejností na průběžně aktualizovaných webových stránkách Obce překladatelů (www.obecprekladatelů.cz), na facebooku a prostřednictvím hromadných mailů (pouze interně).

Účast v porotách, komisích a radách

Kromě porotců, které Obec překladatelů vybírá do vlastních soutěží – Ceny Josefa Jungmanna, Překladatelské soutěže Jiřího Levého a Anticeny Skřípec - deleguje své zkušené zástupce do dalších významných překladatelských porot, komisí a rad. V r. 2017 to byli:

Státní cena za překladatelské dílo: Jiří Našinec, Radek Malý (členové OP) a Helena Březinová;

Překladatelská porota Magnesie Litery: Petr Eliáš, Radovan Charvát, Dagmar Jaklová, Blanka Stárková, Štěpán Zajac;

Slovník roku: Petr Kitzler;

Zlatá stuha: Viola Somogyi, (a nečlenové OP: Jana Jašová, Michal Kolezsar).

Rada Státního fondu kultury: Jana Mertinová;

Komise pro rezidenční pobyty projektu Praha – město literatury: Alena Lhotová;

Rada Českého literárního centra: Blanka Stárková;

Výbor z.s. Magnesia Litera: Blanka Stárková, Alena Lhotová.

Výbor a revizní komise

V r. 2017 řídil činnost spolku třináctičlenný výbor ve složení

Hana Linhartová (předsedkyně)
Alena Lhotová (místopředsedkyně)
Helena Beguivinová,
Veronika ter Harmsel Havlíková,
Anežka Charvátová,
Václav Jamek,
Petr Kitzler,
Kateřina Klabanová,
Olga Lomová,
Jan Seidl,
Blanka Stárková,
Ladislav Šenkyřík,
Anna Tkáčová;

práci výboru dozorovala revizní komise:

Věra Hrubanová,
Jan Jeništa
a Jan Kantůrek.

Sekretariát

Sekretariát, o jehož chod pečuje tajemnice, koordinuje všechny akce OP, podílí se na jejich organizaci, vede účetnictví, odpovídá na dotazy, které přicházejí elektronicky, telefonicky i poštou od veřejnosti, poskytuje informace nakladatelům, novinářům aj.

Členům výboru a všem kolegům, kteří se na aktivitách OP podílejí, patří náš veliký dík. A ten

patří v neposlední řadě naší tajemnici Jáje Zelenkové,

Hana Linhartová, předsedkyně
Alena Lhotová, místopředsedkyně Obce

V Praze 22.1.2018